

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ประจำปีงบประมาณ 2561

ชนิดพืช ข้าว

หลักการและเหตุผล

กรมวิชาการเกษตรได้จัดทำโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรสู่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อหน่วย ยกระดับสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้า โดยมีแผนในการถ่ายทอดเทคโนโลยีในพืชเศรษฐกิจ เทคโนโลยีการผลิต้อยอย่างถูกต้องและเหมาะสม กรมวิชาการเกษตรมีหน้าที่ในการดำเนินงานค้นคว้าทดลองและถ่ายทอดเทคโนโลยี จึงได้จัดทำหลักสูตร การลดต้นทุนการผลิตข้าวโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟาร์-ทู เพื่ออบรมให้เกษตรกรผู้สนใจ และให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชจากผลงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมให้แก่เกษตรกร
2. เพื่อการผลิตพืชของเกษตรกรสามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตต่อหน่วย ยกระดับสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้า
3. เพื่อนำปัญหาที่พบกลับมาเป็นโจทย์วิจัย

วิธีดำเนินการ

1. ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าวโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟาร์-ทู
2. จัดทำแปลงต้นแบบ ในพื้นที่เกษตรกร

ระยะเวลา

ตุลาคม 2560 - กันยายน 2561

สถานที่ดำเนินงาน

- แปลงที่ 1 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
- แปลงที่ 2 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลยางขาว อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์
- แปลงที่ 3 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลบึงปลาทุ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์
- แปลงที่ 4 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลเนินศาลา อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

- แปลงที่ 5 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลหัวดง อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์
- แปลงที่ 6 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลวังเมือง อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์
- แปลงที่ 7 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลมะมั่ง อำเภอชุมแสง จังหวัดสวรรค์
- แปลงที่ 8 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลวังน้ำลาด อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์
- แปลงที่ 9 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลห้วยร่วม อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
- แปลงที่ 10 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลวังใหญ่ อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
- แปลงที่ 11 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลชุมตาบง อำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์
- แปลงที่ 12 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลแม่เป็น อำเภอแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์

ผลการดำเนินงาน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

- อบรมเกษตรกรวันที่ 10 มกราคม 2561 จำนวน 35 ราย
ผลการทดสอบความรู้จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ

ก่อนฝึกอบรม	มีคะแนนเฉลี่ย	62.6 %
หลังฝึกอบรม	มีคะแนนเฉลี่ย	95.7 %
จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น		100 %
- จัดทำแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าวจำนวน 1 ราย พื้นที่ 3 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบ ได้แก่

นางศศิวรรณ สิงห์ล่อ ม.2 ต.บ้านแก่ง อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์
- เทคโนโลยีที่เกษตรกรปฏิบัติก่อนรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี
 - ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 16-20-0 อัตรา 20 กก./ไร่ ผสมกับสูตร 46-0-0 อัตรา 10 กก./ไร่
 - ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 สูตร 0-0-60 อัตรา 5 กก./ไร่
- เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร
 - ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมี 75% ตามลักษณะเนื้อดิน ดินร่วนปนทราย ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 1 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-4.5-2.25 กก./ไร่ ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 2 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-0-0 กก./ไร่

5. ปลุกเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2561

6. เก็บข้อมูลผลผลิต เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561 (6,500 บาท/ตัน)

เกษตรกร	ต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	สัดส่วนรายได้ต่อ การลงทุน (BCR)
นางศศิวรรณ สิงห์ลอ					
- แปลงต้นแบบ	2,821	817	5,311	2,490	1.88
- แปลงเกษตรกร	2,893	733	4,765	1,872	1.65
ผลต่าง	-72	84	546	618	

7. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลตอบแทนด้านเศรษฐศาสตร์ พบว่ากรรมวิธีต้นแบบมีต้นทุนเท่ากับ 2,821 บาทต่อไร่ ต่ำกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 72 บาทต่อไร่ แต่กรรมวิธีต้นแบบได้ผลผลิต 817 กก./ไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 84 กก./ไร่ ทำให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้ 5,311 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 546 บาทต่อไร่ ส่งผลให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้สุทธิ 2,490 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกรเท่ากับ 618 บาทต่อไร่ ดังนั้นสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน(BCR) ของกรรมวิธีต้นแบบมีค่าเท่ากับ 1.88 และกรรมวิธีเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 1.65 ซึ่งกรรมวิธีต้นแบบมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลยางขาว อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

1. อบรมเกษตรกรวันที่ 11 มกราคม 2561 จำนวน 35 ราย

ผลการทดสอบความรู้จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ

ก่อนฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 62.0 %

หลังฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 92.3 %

จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น 100 %

2. จัดทำแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าวจำนวน 1 ราย พื้นที่ 3 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบ ได้แก่

นายสมเด็จ กรีมิน ม.7 ต.ยางขาว อ.พยุหะคีรี จ.นครสวรรค์

3. เทคโนโลยีที่เกษตรกรปฏิบัติก่อนรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 46-0-0 อัตรา 6.4 กก./ไร่ ผสมกับสูตร 18-46-0 อัตรา 12.6 กก./ไร่

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 สูตร 46-0-0 อัตรา 6.4 กก./ไร่ ผสมกับสูตร 18-46-0 อัตรา 12.6 กก./ไร่ และสูตร 0-0-60 อัตรา 5 กก./ไร่

4. เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร

- ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมี 75% ตามลักษณะเนื้อดิน ดินร่วนปนทราย

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 1 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-4.5-2.25 กก./ไร่

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 2 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-0-0 กก./ไร่

5. ปลุกเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2561

6. เก็บข้อมูลผลผลิต เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2561 (8,300 บาท/ตัน)

เกษตรกร	ต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	สัดส่วนรายได้ต่อ การลงทุน (BCR)
นายสมเด็จ กรมีน					
- แปลงต้นแบบ	3,596	1,090	9,047	5,451	2.52
- แปลงเกษตรกร	3,821	1,000	8,300	4,479	2.17
ผลต่าง	-225	90	747	972	

7. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลตอบแทนด้านเศรษฐศาสตร์ พบว่ากรรมวิธีต้นแบบมีต้นทุนเท่ากับ 3,596 บาทต่อไร่ ต่ำกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 225 บาทต่อไร่ แต่กรรมวิธีต้นแบบได้ผลผลิต 1,090 กก./ไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 90 กก./ไร่ ทำให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้ 9,047 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 747 บาทต่อไร่ ส่งผลให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้สุทธิ 5,451 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกรเท่ากับ 972 บาทต่อไร่ ดังนั้นสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน(BCR) ของกรรมวิธีต้นแบบมีค่าเท่ากับ 2.52 และกรรมวิธีเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 2.17 ซึ่งกรรมวิธีต้นแบบมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลบึงปลาทุ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

1.อบรมเกษตรกรวันที่ 12 มกราคม 2561 จำนวน 35 ราย

ผลการทดสอบความรู้จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ

ก่อนฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 52.9 %

หลังฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 91.4 %

จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น 100 %

2. จัดทำแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าวจำนวน 1 ราย พื้นที่ 3 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบ ได้แก่

นายพิชัย โสทะ ม.4 ต.บึงปลาทุ อ.บรรพตพิสัย จ.นครสวรรค์

3. เทคโนโลยีที่เกษตรกรปฏิบัติก่อนรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ครั้งที่ 1 อัตรา 25 กก./ไร่

- ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ครั้งที่ 2 อัตรา 25 กก./ไร่

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 3 สูตร 46-0-0 อัตรา 5 กก./ไร่

4. เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร

- ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมี 75% ตามค่าวิเคราะห์ดิน

เกษตรกร	ปฏิกิริยาดิน	อินทรีย์วัตถุ (%)	ฟอสฟอรัส (มก./กก.)	โพแทสเซียม (มก./กก.)
นายพิชัย โสทะ	5.97	2.13	264	172

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 1 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 2.25-0-0 กก./ไร่

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 2 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 2.25-0-0 กก./ไร่

5. ปลุกเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2561

6. เก็บข้อมูลผลผลิต เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2561 (15,000 บาท/ตัน)

เกษตรกร	ต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	สัดส่วนรายได้ต่อ การลงทุน (BCR)
นายพิชัย โสทะ					
- แปลงต้นแบบ	2,137	750	11,250	9,113	5.26
- แปลงเกษตรกร	2,425	650	9,750	7,325	4.02
ผลต่าง	-288	100	1,500	1,788	

7. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลตอบแทนด้านเศรษฐศาสตร์ พบว่ากรรมวิธีต้นแบบมีต้นทุนเท่ากับ 2,137 บาทต่อไร่ ต่ำกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 288 บาทต่อไร่ แต่กรรมวิธีต้นแบบได้ผลผลิต 750 กก./ไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 100 กก./ไร่ ทำให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้ 11,250 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 1,500 บาทต่อไร่ ส่งผลให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้สุทธิ 9,113 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 1,788 บาทต่อไร่ ดังนั้นสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน(BCR) ของกรรมวิธีต้นแบบมีค่าเท่ากับ 5.26 และกรรมวิธีเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 4.02 ซึ่งกรรมวิธีต้นแบบมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลเนินศาลา อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

1. อบรมเกษตรกรวันที่ 16 มกราคม 2561 จำนวน 35 ราย

ผลการทดสอบความรู้จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ

ก่อนฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 55.7 %

หลังฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 93.4 %

จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น 100 %

2. จัดทำแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าวจำนวน 1 ราย พื้นที่ 3 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบ ได้แก่

นายสามารถ คำหลาบ ม.5 ต.เนินศาลา อ.โกรกพระ จ.นครสวรรค์

3. เทคโนโลยีที่เกษตรกรปฏิบัติก่อนรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 28-11-5 อัตรา 25 กก./ไร่

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 สูตร 21-4-21 อัตรา 25 กก./ไร่

4. เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร

- ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมี 75% ตามลักษณะเนื้อดิน ดินร่วนปนทราย

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 1 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-4.5-2.25 กก./ไร่

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 2 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-0-0 กก./ไร่

5. ปลุกเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2561

6. เก็บข้อมูลผลผลิต เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2561 (7,000 บาท/ตัน)

เกษตรกร	ต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	สัดส่วนรายได้ต่อ การลงทุน (BCR)
นายสามารถ คำหลาบ					
- แปลงต้นแบบ	2,727	982	6,874	4,147	2.52
- แปลงเกษตรกร	3,000	800	5,600	2,600	1.87
ผลต่าง	-273	182	1,274	1,547	

7. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลตอบแทนด้านเศรษฐศาสตร์ พบว่ากรรมวิธีต้นแบบมีต้นทุนเท่ากับ 2,727 บาทต่อไร่ ต่ำกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 273 บาทต่อไร่ แต่กรรมวิธีต้นแบบได้ผลผลิต 982 กก./ไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 182 กก./ไร่ ทำให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้ 6,874 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 1,274 บาทต่อไร่ ส่งผลให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้สุทธิ 4,147 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกรเท่ากับ 1,547 บาทต่อไร่ ดังนั้นสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน(BCR) ของกรรมวิธีต้นแบบมีค่าเท่ากับ 2.52 และกรรมวิธีเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 1.87 ซึ่งกรรมวิธีต้นแบบมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลห้วยดง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครสวรรค์

1. อบรมเกษตรกรวันที่ 17 มกราคม 2561 จำนวน 35 ราย

ผลการทดสอบความรู้จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ

ก่อนฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 62.00 %

หลังฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 94.9 %

จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น 100 %

2. จัดทำแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าวจำนวน 1 ราย พื้นที่ 3 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบ ได้แก่

นายเสริมศักดิ์ เหมพิจิตร ม.4 ต.ห้วยดง อ.กำแพงแสน จ.นครสวรรค์

3. เทคโนโลยีที่เกษตรกรปฏิบัติก่อนรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 16-16-8 อัตรา 10 กก./ไร่

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 สูตร 16-16-8 อัตรา 10 กก./ไร่

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 3 สูตร 46-0-0 อัตรา 10 กก./ไร่

4. เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร

- ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมี 75% ตามลักษณะเนื้อดิน ดินเหนียว

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 1 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-4.5-0 กก./ไร่

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 2 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-0-0 กก./ไร่

5. ปลุกเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2561

6. เก็บข้อมูลผลผลิต เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2561 (6,600 บาท/ตัน)

เกษตรกร	ต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	สัดส่วนรายได้ต่อ การลงทุน (BCR)
นายเสริมศักดิ์ เหมพิจิตร					
- แปลงต้นแบบ	2,837	1,100	7,260	4,423	2.56
- แปลงเกษตรกร	2,810	900	5,940	3,130	2.11
ผลต่าง	27	200	1,320	1,290	

7. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลตอบแทนด้านเศรษฐศาสตร์ พบว่ากรรมวิธีต้นแบบมีต้นทุนเท่ากับ 2,837 บาทต่อไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 27 บาทต่อไร่ แต่กรรมวิธีต้นแบบได้ผลผลิต 1,100 กก./ไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 200 กก./ไร่ ทำให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้ 7,260 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 1,320 บาทต่อไร่ ส่งผลให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้สุทธิ 4,423 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกรเท่ากับ 1,290 บาทต่อไร่ ดังนั้นสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน(BCR) ของกรรมวิธีต้นแบบมีค่าเท่ากับ 2.56 และกรรมวิธีเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 2.11 ซึ่งกรรมวิธีต้นแบบมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลวังเมือง อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

1. อบรมเกษตรกรวันที่ 19 มกราคม 2561 จำนวน 35 ราย

ผลการทดสอบความรู้จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ

ก่อนฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 56.9 %

หลังฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 94.3 %

จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น 100 %

2. จัดทำแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าวจำนวน 1 ราย พื้นที่ 3 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบ ได้แก่

นายฐิติโชค คำไทย ม.10 ต.วังเมือง อ.ลาดยาว จ.นครสวรรค์

3. เทคโนโลยีที่เกษตรกรปฏิบัติก่อนรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 46-0-0 อัตรา 15 กก./ไร่ ผสมกับสูตร 18-46-0 อัตรา 10 กก./ไร่

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 สูตร 46-0-0 อัตรา 10 กก./ไร่ ผสมสูตร 0-0-60 อัตรา 10 กก./ไร่

4. เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร

- ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมี 75% ตามค่าวิเคราะห์ดิน

เกษตรกร	ปฏิกิริยาดิน	อินทรีย์วัตถุ (%)	ฟอสฟอรัส (มก./กก.)	โพแทสเซียม (มก./กก.)
นายฐิติโชค คำไทย	5.06	1.29	34	53

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 1 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-0-4.5 กก./ไร่

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 2 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-0-0 กก./ไร่

5. ปลุกเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2561

6. เก็บข้อมูลผลผลิต เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2561 (6,400 บาท/ตัน)

เกษตรกร	ต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	สัดส่วนรายได้ต่อ การลงทุน (BCR)
นายฐิติโชค คำไทย					
- แปลงต้นแบบ	3,230	1,058	6,771	3,541	2.1
- แปลงเกษตรกร	4,252	1,127	7,213	2,961	1.69
ผลต่าง	-1,022	-69	-442	580	

7. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลตอบแทนด้านเศรษฐศาสตร์ พบว่ากรรมวิธีต้นแบบมีต้นทุนเท่ากับ 3,230 บาทต่อไร่ ต่ำกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 1,022 บาทต่อไร่ กรรมวิธีต้นแบบได้ผลผลิต 1,058 กก./ไร่ ต่ำกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 69 กก./ไร่ ทำให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้ 6,771 บาทต่อไร่ ต่ำกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 442 บาทต่อไร่ แต่เมื่อเปรียบเทียบกรรมวิธีต้นแบบกลับมีรายได้สุทธิ 3,541 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 580 บาทต่อไร่ ดังนั้นสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน(BCR) ของกรรมวิธีต้นแบบมีค่าเท่ากับ 2.1 และกรรมวิธีเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 1.69 ซึ่งกรรมวิธีต้นแบบมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร

8. ปัญหาและอุปสรรค

แปลงต้นแบบมีวัชพืชเป็นจำนวนมาก ทำให้ได้ผลผลิตน้อยกว่าแปลงเกษตรกร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลชะมัง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครสวรรค์

1. อบรมเกษตรกรวันที่ 25 มกราคม 2561 จำนวน 35 ราย

ผลการทดสอบความรู้จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ

ก่อนฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 57.7 %

หลังฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 98.6 %

จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น 100 %

2. จัดทำแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าวจำนวน 1 ราย พื้นที่ 3 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบ ได้แก่

นายอิทธิชัย จันทร์แจ้ง ม.6 ต.ชะมัง อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์

3. เทคโนโลยีที่เกษตรกรปฏิบัติก่อนรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 46-0-0 อัตรา 15 กก./ไร่

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 สูตร 46-0-0 อัตรา 5 กก./ไร่ ผสมสูตร 15-15-15 อัตรา 10 กก./ไร่

4. เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร

- ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมี 75% ตามลักษณะเนื้อดิน ดินร่วนปนทราย

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 1 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-4.5-2.25 กก./ไร่

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 2 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-0-0 กก./ไร่

5. ปลุกเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2561

6. เก็บข้อมูลผลผลิต เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2561 (6,500 บาท/ตัน)

เกษตรกร	ต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	สัดส่วนรายได้ต่อ การลงทุน (BCR)
นายอิทธิชัย จันทร์แจ่ม					
- แปลงต้นแบบ	3,175	970	6,305	3,130	1.99
- แปลงเกษตรกร	3,132	850	5,525	2,393	1.76
ผลต่าง	43	120	780	737	

7. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลตอบแทนด้านเศรษฐศาสตร์ พบว่ากรรมวิธีต้นแบบมีต้นทุนเท่ากับ 3,175 บาทต่อไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 43 บาทต่อไร่ แต่กรรมวิธีต้นแบบได้ผลผลิต 970 กก./ไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 120 กก./ไร่ ทำให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้ 6,305 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 780 บาทต่อไร่ ส่งผลให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้สุทธิ 3,130 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกรเท่ากับ 737 บาทต่อไร่ ดังนั้นสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน(BCR) ของกรรมวิธีต้นแบบมีค่าเท่ากับ 1.99 และกรรมวิธีเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 1.76 ซึ่งกรรมวิธีต้นแบบมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลวังน้ำลัด อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

1. อบรมเกษตรกรวันที่ 8 กุมภาพันธ์ จำนวน 35 ราย

ผลการทดสอบความรู้จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ

ก่อนฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 57.1 %

หลังฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 93.7 %

จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น 100 %

2. จัดทำแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าวจำนวน 1 ราย พื้นที่ 3 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบ ได้แก่

นางทองเม็ด พรหมพิทักษ์ ม.3 ต.วังน้ำลัด อ.ไพศาลี จ.นครสวรรค์

3. เทคโนโลยีที่เกษตรกรปฏิบัติก่อนรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 16-16-8 อัตรา 35 กก./ไร่

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 สูตร 0-0-60 อัตรา 5 กก./ไร่

4. เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร

- ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมี 75% ตามลักษณะเนื้อดิน ดินเหนียว

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 1 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-4.5-0 กก./ไร่

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 2 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-0-0 กก./ไร่

5. ปลุกเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2561

6. เก็บข้อมูลผลผลิต เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2561 (14,000 บาท/ตัน)

เกษตรกร	ต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	สัดส่วนรายได้ต่อ การลงทุน (BCR)
นางทองเมืง พรหมพิทักษ์					
- แปลงต้นแบบ	2,019	800	11,200	9,181	5.55
- แปลงเกษตรกร	2,090	700	9,800	7,710	4.69
ผลต่าง	-71	100	1,400	1,471	

7. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลตอบแทนด้านเศรษฐศาสตร์ พบว่ากรรมวิธีต้นแบบมีต้นทุนเท่ากับ 2,019 บาทต่อไร่ ต่ำกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 71 บาทต่อไร่ แต่กรรมวิธีต้นแบบได้ผลผลิต 800 กก./ไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 100 กก./ไร่ ทำให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้ 11,200 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 1,400 บาทต่อไร่ ส่งผลให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้สุทธิ 9,181 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกรเท่ากับ 1,471 บาทต่อไร่ ดังนั้นสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน(BCR) ของกรรมวิธีต้นแบบมีค่าเท่ากับ 5.55 และกรรมวิธีเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 4.69 ซึ่งกรรมวิธีต้นแบบมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลห้วยร่วม อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

1. อบรมเกษตรกรวันที่ 9 กุมภาพันธ์ จำนวน 35 ราย

ผลการทดสอบความรู้จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ

ก่อนฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 56.6 %

หลังฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 91.1 %

จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น 100 %

2. จัดทำแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าวจำนวน 1 ราย พื้นที่ 3 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบ ได้แก่

นางชูศรี ขุนพานิช ม.9 ต.ห้วยร่วม อ.หนองบัว จ.นครสวรรค์

3. เทคโนโลยีที่เกษตรกรปฏิบัติก่อนรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 16-20-0 อัตรา 20 กก./ไร่

- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 สูตร 46-0-0 อัตรา 5 กก./ไร่

4. เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร

- ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมี 75% ตามลักษณะเนื้อดิน ดินเหนียว

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 1 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-4.5-0 กก./ไร่

ปริมาณธาตุอาหารที่แนะนำครั้งที่ 2 : N-P₂O₅-K₂O อัตรา 4.5-0-0 กก./ไร่

5. ปลุกเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2561

6. เก็บข้อมูลผลผลิต เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2561 (14,000 บาท/ตัน)

เกษตรกร	ต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	สัดส่วนรายได้ต่อ การลงทุน (BCR)
นางชูศรี ขุนพานิช					
- แปลงต้นแบบ	1,908	700	9,800	7,892	5.14
- แปลงเกษตรกร	2,025	700	9,800	7,775	4.84
ผลต่าง	-117	0	0	117	

7. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลตอบแทนด้านเศรษฐศาสตร์ พบว่ากรรมวิธีต้นแบบมีต้นทุนเท่ากับ 1,908 บาทต่อไร่ ต่ำกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 117 บาทต่อไร่ แต่กรรมวิธีต้นแบบได้ผลผลิต 700 กก./ไร่ เท่ากับกรรมวิธีเกษตรกร ทำให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้ 9,800 บาทต่อไร่ เท่ากับกรรมวิธีเกษตรกร ส่งผลให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้สุทธิ 7,892 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกรเท่ากับ 117 บาทต่อไร่ ดังนั้นสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน(BCR) ของกรรมวิธีต้นแบบมีค่าเท่ากับ 5.14 และกรรมวิธีเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 4.84 ซึ่งกรรมวิธีต้นแบบมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลวังใหญ่ อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์

1. อบรมเกษตรกรวันที่ 7 กุมภาพันธ์ จำนวน 35 ราย

ผลการทดสอบความรู้จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ

ก่อนฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 55.4 %

หลังฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 88.3 %

จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น 100 %

2. จัดทำแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าวจำนวน 1 ราย พื้นที่ 3 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบ ได้แก่

นายสุรัชย์ รวมทรัพย์ ม.7 ต.วังใหญ่ อ.นาทะโก จ.นครสวรรค์

3. เทคโนโลยีที่เกษตรกรปฏิบัติก่อนรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- ใช้น้ำหมักชีวภาพ

4. เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร

- ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู ร่วมกับการใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศ อัตรา 1,000 กก./ไร่

5. ปลุกเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2561

6. เก็บข้อมูลผลผลิต เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2561 (14,300 บาท/ตัน)

เกษตรกร	ต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	สัดส่วนรายได้ต่อ การลงทุน (BCR)
นายสุรัชย์ รวมทรัพย์					
- แปลงต้นแบบ	3,130	650	9,295	6,165	2.97
- แปลงเกษตรกร	1,910	600	8,580	6,670	4.49
ผลต่าง	1,220	50	715	505	

7. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลตอบแทนด้านเศรษฐศาสตร์ พบว่ากรรมวิธีต้นแบบมีต้นทุนเท่ากับ 3,130 บาทต่อไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 1,220 บาทต่อไร่ แต่กรรมวิธีต้นแบบได้ผลผลิต 650 กก./ไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 50 กก./ไร่ ทำให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้ 9,295 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 715 บาทต่อไร่ ส่งผลให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้สุทธิ 6,165 บาทต่อไร่ ต่ำกว่ากรรมวิธีเกษตรกรเท่ากับ 505 บาทต่อไร่ ดังนั้นสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน(BCR) ของกรรมวิธีต้นแบบมีค่าเท่ากับ 2.97 และกรรมวิธีเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 4.49 ซึ่งกรรมวิธีต้นแบบมีการลงทุนสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร

8. ปัญหาและอุปสรรค

การผลิตข้าวในระบบอินทรีย์มีความจำเป็นที่จะต้องเก็บข้อมูลในระยะยาว เนื่องจาก ปุ๋ยหมักเติมอากาศ มีระยะเวลาในการปลดปล่อยธาตุอาหารเป็นระยะเวลานาน ทำให้แปลงต้นแบบได้รับธาตุอาหารน้อย และมีต้นทุนในการผลิตสูง รายได้สุทธิจึงต่ำกว่าแปลงเกษตรกร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลชุมตาบง อำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์

1. อบรมเกษตรกรวันที่ 24 มกราคม จำนวน 35 ราย

ผลการทดสอบความรู้จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ

ก่อนฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 63.1 %

หลังฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 86.0 %

จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น 100 %

2. จัดทำแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าวจำนวน 1 ราย พื้นที่ 3 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบ ได้แก่

นางเตือนใจ ไบไพศาล ม.4 ต.ชุมตาบง อ.ชุมตาบง จ.นครสวรรค์

3. เทคโนโลยีที่เกษตรกรปฏิบัติก่อนรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

4. เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร

- ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู ร่วมกับการใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศ อัตรา 1,000 กก./ไร่

5. ปลุกเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2561

6. เก็บข้อมูลผลผลิต เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2561 (15,000 บาท/ตัน)

เกษตรกร	ต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	สัดส่วนรายได้ต่อ การลงทุน (BCR)
นางเตือนใจ ไบไพศาล					
- แปลงต้นแบบ	4,740	720	10,800	6,060	2.28
- แปลงเกษตรกร	5,020	700	10,500	5,480	2.09
ผลต่าง	-280	20	300	580	

7. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลตอบแทนด้านเศรษฐศาสตร์ พบว่ากรรมวิธีต้นแบบมีต้นทุนเท่ากับ 4,740 บาทต่อไร่ ต่ำกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 280 บาทต่อไร่ แต่กรรมวิธีต้นแบบได้ผลผลิต 720 กก./ไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 20

กก./ไร่ ทำให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้ 10,800 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 300 บาทต่อไร่ ส่งผลให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้สุทธิ 6,060 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกรเท่ากับ 580 บาทต่อไร่ ดังนั้นสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน(BCR) ของกรรมวิธีต้นแบบมีค่าเท่ากับ 2.28 และกรรมวิธีเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 2.09 ซึ่งกรรมวิธีต้นแบบมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลแม่เป็น อำเภอมะนัง จังหวัดนครสวรรค์

1. อบรมเกษตรกรวันที่ 23 มกราคม จำนวน 35 ราย

ผลการทดสอบความรู้จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ

ก่อนฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 61.7 %

หลังฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 95.4 %

จำนวนผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น 100 %

2. จัดทำแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าวจำนวน 1 ราย พื้นที่ 3 ไร่ โดยมีเกษตรกรที่เข้าร่วมจัดทำแปลงต้นแบบ ได้แก่

นายสุต ลำภา ม.7 ต.แม่เป็น อ.แม่เป็น จ.นครสวรรค์

3. เทคโนโลยีที่เกษตรกรปฏิบัติก่อนรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

4. เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ที่นำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร

- ใช้น้ำชีวภาพพืชีพลีอาร์-ทู ร่วมกับการใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศ อัตรา 1,000 กก./ไร่

5. ปลุกเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2561

6. เก็บข้อมูลผลผลิต เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2561 (25,000 บาท/ตัน)

เกษตรกร	ต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	รายได้ (บาท/ไร่)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่)	สัดส่วนรายได้ต่อ การลงทุน (BCR)
นายสุต ลำภา					
- แปลงต้นแบบ	2,550	750	18,750	16,200	7.35
- แปลงเกษตรกร	1,610	700	17,500	15,890	10.87
ผลต่าง	940	50	1,250	310	

7. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลตอบแทนด้านเศรษฐศาสตร์ พบว่ากรรมวิธีต้นแบบมีต้นทุนเท่ากับ 2,550 บาทต่อไร่ ต่ำกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 940 บาทต่อไร่ แต่กรรมวิธีต้นแบบได้ผลผลิต 750 กก./ไร่ สูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 50 กก./ไร่ ทำให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้ 16,200 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกร 1,250 บาทต่อไร่ ส่งผลให้กรรมวิธีต้นแบบมีรายได้สุทธิ 16,200 บาทต่อไร่ มากกว่ากรรมวิธีเกษตรกรเท่ากับ 310 บาทต่อไร่ ดังนั้นสัดส่วนรายได้ต่อการลงทุน(BCR) ของกรรมวิธีต้นแบบมีค่าเท่ากับ 7.35 และกรรมวิธีเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 10.87 ซึ่งกรรมวิธีต้นแบบมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนสูงกว่ากรรมวิธีเกษตรกร

การขยายผลโครงการสู่เกษตรกร

ข้อมูลการสั่งซื้อปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟาร์-ทู ในปี 2561 จำนวน 1,980 ถุง เกษตรกรนำไปใช้ในพื้นที่ 990 ไร่ โดยแบ่งพื้นที่การสั่งซื้อ ดังนี้

1. ตำบลยางขาว อำเภอยะหริ่ง	การสั่งซื้อ จำนวน 50 ถุง	ใช้ในพื้นที่ 25 ไร่
2. ตำบลบึงปลาทุ อำเภอบรรพตพิสัย	การสั่งซื้อ จำนวน 800 ถุง	ใช้ในพื้นที่ 400 ไร่
3. ตำบลวังเมือง อำเภอลาดยาว	การสั่งซื้อ จำนวน 30 ถุง	ใช้ในพื้นที่ 15 ไร่
4. ตำบลวังน้ำลึก อำเภอไพศาลี	การสั่งซื้อ จำนวน 400 ถุง	ใช้ในพื้นที่ 200 ไร่
5. ตำบลห้วยร่วม อำเภอหนองบัว	การสั่งซื้อ จำนวน 500 ถุง	ใช้ในพื้นที่ 250 ไร่
6. ตำบลวังใหญ่ อำเภอท่าตะโก	การสั่งซื้อ จำนวน 50 ถุง	ใช้ในพื้นที่ 25 ไร่
7. ตำบลชุมตาบง อำเภอชุมตาบง	การสั่งซื้อ จำนวน 150 ถุง	ใช้ในพื้นที่ 75 ไร่

ภาพกิจกรรมอบรมเกษตรกร หลักสูตรการลดต้นทุนการผลิตข้าวโดยใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟาร์-ทู

วันที่ 10 มกราคม 2561 ณ ศพก.เมืองนครสวรรค์ อบรมเกษตรกร 35 ราย

วันที่ 11 มกราคม 2561 ณ ศพก.พะเยา อบรมเกษตรกร 35 ราย

วันที่ 12 มกราคม 2561 ณ ศพก.บรรพตพิสัย อบรมเกษตรกร 35 ราย

วันที่ 16 มกราคม 2561 ณ ศพก.โครกพระ อบรมเกษตรกร 35 ราย

วันที่ 17 มกราคม 2561 ณ ศพก.แก้งเลี้ยว อบรมเกษตรกร 35 ราย

วันที่ 19 มกราคม 2561 ณ ศพก.ลาดยาว อบรมเกษตรกร 35 ราย

วันที่ 23 มกราคม 2561 ณ ศพก.แม่เปิน อบรมเกษตรกร 35 ราย

วันที่ 24 มกราคม 2561 ณ ศพก.ชุมตาบง อบรมเกษตรกร 35 ราย

วันที่ 25 มกราคม 2561 ณ ศพก.ชุมแสง อบรมเกษตรกร 35 ราย

วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ศพก.ท่าตะโก อบรมเกษตรกร 35 ราย

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ศพก.ไพศาลี อบรมเกษตรกร 35 ราย

วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ศพก.หนองบัว อบรมเกษตรกร 35 ราย

ภาพกิจกรรมแปลงต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตข้าว

การหว่านข้าวที่แช่ด้วยปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-ทู 24 ชั่วโมง

แปลงที่ 1 แปลงเกษตรกร ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

การผสมปุ๋ยชีวภาพฟิซีอาร์-ทูกับปุ๋ยเคมี หวานครั้งที่ 1
แปลงที่ 2 แปลงเกษตรกร ตำบลยางขาว อำเภอยะหริ่ง จังหวัดนครสวรรค์

แปลง

แปลง

การเปรียบเทียบผลผลิตแปลงเกษตรกรกับแปลงต้นแบบ
แปลงที่ 3 แปลงเกษตรกร ตำบลบึงปลา อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

แปลง

แปลง

การเปรียบเทียบผลผลิตแปลงเกษตรกรกับแปลงต้นแบบ
แปลงที่ 4 แปลงเกษตรกร ตำบลเนินศาลา อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

การแช่ข้าวด้วยปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟาร์-ทู 24 ชั่วโมง
แปลงที่ 5 แปลงเกษตรกร ตำบลห้วยดง อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

การผสมปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟาร์-ทูกับข้าววงอก
แปลงที่ 6 แปลงเกษตรกร ตำบลวังเมือง อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

การหว่านข้าววงอกที่ผสมปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟาร์-ทู
แปลงที่ 7 แปลงเกษตรกร ตำบลมะมั่ง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

การผสมปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู กับข้าวแห้ง
แปลงที่ 8 แปลงเกษตรกร ตำบลวังน้ำลึก อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

เกษตรกรแปลงต้นแบบ

แปลงที่ 9 แปลงเกษตรกร ตำบลห้วยร่วม อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

ผลผลิตข้าวแปลงต้นแบบ

แปลงที่ 10 แปลงเกษตรกร ตำบลวังใหญ่ อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

เกษตรกรแปลงต้นแบบ

แปลงที่ 11 แปลงเกษตรกร ตำบลชุมตาบง อำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์

การผสมปุ๋ยหมักเติมอากาศกับปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู
แปลงที่ 12 แปลงเกษตรกร ตำบลแม่เปิน อำเภอแม่เปิน จังหวัดนครสวรรค์